

СТАТИИ/ARTICLES

УДК 94 : 81'371.21 (495.6)

Драгица ПОПОВСКА

Институт за национална историја - Скопје

ТОПОНИМИТЕ И ИНТЕРПРЕТАЦИЈАТА НА КУЛТУРНИОТ ПЕЈЗАЖ: ПРИМЕРОТ СО ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА

Општо е познато дека топонимите како географски имиња конструираат општествени и културни вредности. Ова е така затоа што тие не претставуваат само едноставни амблеми, кои укажуваат на нивната знаковна функција, туку напротив, во нив е содржана комплексна структура на знаења, кои го дефинираат концептот на местото низ призмата на развивање на чувство кон него.¹ Како лингвистички артефакти и дистинктивни семантички елементи, имињата на местата не зборуваат само за структурата и за содржината на физичкиот простор, туку исто така и за начинот на кој, луѓето, го перципираат, го концептуализираат, го класифицираат и го утилизираат тој простор,² преку нивните секојдневни практики.

---

¹ Види повеќе во: Andrea Bölcskei, „Culture Dependent Toponym Types (The Concept of SETTLEMENT in Different Cultures)”, *ONOMÁSTICA BIBLIOTECA TÉCNICA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA, Els noms en la vida quotidiana. Actes del XXIV Congrés Internacional d'ICOS sobre Ciències Onomàstiques*. Annex. Secció 6, 1010-1019.

² Thomas F. Thornthorn, „Anthropological Studies of Native American Place Naming”, *American Indian Quarterly/Spring*, 1997, Vol 21 (2), 209.

Оттука, промената на топонимите ги трансформира местата и значењата вградени во постоечките општествени и културни средини. Трудот ја разгледува импликацијата на територијалното реструктурирање врз континуитетот на значењето и на идентитетот на местата во егејскиот дел на Македонија, како територија која, по Балканските војни, влегува и оттогаш се наоѓа во составот на Грција. Земајќи предвид дека именувањето на местата претставува платформа за конструкција на наследство и на идентитет, а поведувајќи се од инспирацијата на Алдерман во еден од неговите научни трудови,³ во материјалот што следува се фокусирам на два аспекти од конкретната тема: *именувањето како симболичен калкулус* и *именувањето како симболичен опис*.

Во оваа смисла, во согласност со поимањето на Алдерман, *именувањето како симболичен калкулус* го разгледувам како тема што препознава како имињата на местата се евоцираат за да воспостават дистинкција и статус во просторот и како луѓето се поврзани со нив. Додека пак, *именувањето како симболичен опис*, го разгледувам како тема која препознава како името на местото не е секогаш контролирано од елитите и доминантните групи.⁴

*

Територијата што по Балканските војни во 1913 година влегува во составот на Грција, зафаќа површина од 33 953 км², а во неа живееле повеќе од половина жители од вкупниот број население,

---

³ Авторот се фокусира на културниот пејзаж на САД, поточно на „африканско-американското искуство“ во контекст на именувањето на просторот. Види: Derek H. Alderman, „Place, Naming and the Interpretation of Cultural Landscapes“, *The Ashgate Research Companion to Heritage and Identity*, ed. Brian Graham, Peter Howard, Ashgate Publishing Ltd, Nov. 28, 2012, 195-213.

⁴ Истиот, 196.

кое живеело во Македонија пред нејзината поделба.⁵ Линијата по должината на анектираната територија⁶ претставувала појас, кој, од една страна, ги спојувал двете територии, но истовремено, тоа било линија, која ја означувала границата меѓу нив. Во оваа смисла, рedefинирањето на грчката граница кон микро- и макро-регионите на Македонија значело соочување на државата со културен профил различен од грчкиот. Имено, новоанектираните територии кон Грција ги карактеризирала топонимија во која доминирал културен контекст со словенска конотација, а во местата каде било населено турско население, топонимите имале турска конотација.⁷ Имињата на местата практично ја обликувале културната средина, а истовремено го исполнувале просторот со симболично значење.

Нотирајќи ја културната и јазична посебност на просторот, вградена во топонимијата на присоединетата територија, грчката држава вложила големи напори во доменот на културните политики за трансформација на културниот пејзаж, односно за рedefинирање на културните региони во согласност со новите политички околности.⁸ Сосема свесна за значењето што го имаат топонимите во процесот на (ре)имагинација на територијата, државата се зафа-

---

⁵ Тодор Христов Симовски, *Населениите места во Егејска Македонија*, бр.1 (Скопје: Здружение на децата бегалци од егејскиот дел на Македонија, Печатница „Гоце Делчев“, 1998).

⁶ Види поопширно: Ванчо Стојчев, Александар Стојчев, *Букурешкиот мировен договор и поделбата на Македонија во 1913 година* (Скопје: Институт за национална историја, Скопје, 2013), 329–332.

⁷ Старите имиња на местата се достапни кај: Истиот.

⁸ За поврзаноста на топонимите и топонимските интервенции со изградбата на националниот идентитет и со манифестацијата на колективна меморија (врз примерот со СР/РМакедонија), види: Драгица Поповска, *Споменикот, меморијата и идентитетот* (Скопје: Институт за национална историја, 2015), 43–45 и 64–67.

тила со нивно преименување, со цел да обезбеди легитимација на редефиниран идентитет, односно да внесе нов: културен профил, јазик, начин на размислување и на восприемање на информациите во рамките на присоединетата територија. Во оваа смисла, на 10 октомври 1919 година, е издадено циркуларно писмо од Комисијата за топоними на Грција, во кое меѓу другото се вели:

*Комисијата за топоними на Грција, чија мошне важна задача е оцврстување на сите турскофонски имиња на селата и на оштините, кои го третираат и го третираат ликоите на нашата убава ташковина, а даваат повод за нејоволни заклучоци за грчката нација кои противничките народи ги употребуваат против нас, со Указ на Министерството за внатрешни работи реши да ги засили своите напори за менување на старите имиња со грчки. Денешните топоними не се случајно избрани. Тие имаат своја причина, свој живот, своја историја со околната природа, со жителите, со историјата... дел од нив се турско и словенски, за кои постои намера да бидат заменети.*⁹ Претходново многу јасно укажува на тоа дека тогашната грчка држава го гледа преименувањето на местата како чин на ребрендирање на територијата, кој има за цел да го привлече вниманието на заедницата и да ги вообличи „новите“ резиденти.

Понатамошниот период го карактеризира: издавање на низа упатства, предлози, укази, акти... за работа на ресорните тела во овој правец, односно во правец на преименување на „старите или некрасни имиња на селата, градовите и градините“ во Грција, како што се вели во Указот од 17 септември 1926 година.¹⁰

⁹ Тодор Христов Симовски, *Населениите места во Егејска Македонија*, бр. 1 (Скопје: Здружение на децата бегалци од егејскиот дел на Македонија, Печатница „Гоце Делчев“, 1998), 19.

¹⁰ Истиот, 20.

Интензитетот на преименување на топонимите во анектираниот дел од Македонија кон Грција осцилирал заради историските збиднувања: Грчко-турската војна, Нејскиот мировен договор итн. Но, како и да е, овој процес во периодот од 1918 до 1928 година, опфатил вкупно 1497 населени места, чиј број, заклучно со април 1941 година, бил зголемен за уште 39 населби,¹¹ кои биле преименувани во согласност со новата политичко-национална идеологија, која настојувала да оствари една од своите темелни задачи: создавање и промоција на „грчкиот“ елемент во општествениот простор, како продор на грчката идеја во присоединетата територија.

Така, селата и градовите ги смениле своите дотогашни називи: Герман го добило името Агиос Германос, Граждено станало Врондерон, Горничево било прекрстено во Кела, П’пли во Левкон, Роби во Лемос, Негуш станал Науса, Воден-Едеса... Во оваа смисла, карактеристично е преименувањето на одредени населени места со имиња од античко-македонска провиниенција. Така, Постол станал Пела, костурското село Рупишта го добило името Аргос Орестикон, С’ботско во Мегленскиот Округ станало Аридеа, Баница во Леринско – Веви, некогашните мали населби Барбеш и Кутлеш во Берската Околија, биле применувани во Вергина...¹²

Очигледно, примерите отвораат прашања поврзани со односите на моќ, територијалноста, потиснувањето на „другите“ и желбата за превласт, во рамките на анектираниот дел од територијата на Македонија кон Грција.

---

¹¹ Истиот, 21.

¹² Регистар на населените места во Егејска Македонија, со нивните стари и нови имиња, види во: Тодор Христов Симовски, *Населениџе места во Егејска Македонија*, бр. 1 и 2 (Скопје: Здружение на децата бегалци од егејскиот дел на Македонија, Печатница „Гоце Делчев“, 1998).

*

За да биде новата историја или култура консумирана, таа нај-прво треба да биде произведена. Во оваа смисла, тогашната грчка држава ги употребила своите ресурси во продукција и репродукција на наративи во јавната сфера со цел тие да бидат консумирани како наследство. Едно од моќните средства во овој контекст било (ре)именувањето на местата. Од перспектива на критичките студии, кои се занимаваат со културниот пејзаж, имињата на местата се повеќе од пасивни артефакти. Тие се симболичен текст вграден во пошироки системи на значење и идеологија, кои се читаат, се интерпретираат и се интерактираат во општеството, меѓу луѓето.¹³ Независно дали во пишана или во орална форма, именувањето на местата претставува потврдување на територијата, пејзажот, во материјална и во симболична смисла. Имињата на местата, односно нивната моќ се употребува за привилегирање на еден поглед на светот над другиот.¹⁴

Политичките и општествени интереси, кои стојат зад потфатот на (ре)именување на местата имаат за цел да произведат *симболичен капиџал*, кој, како што го дефинира Бурдије, придонесува во репродукцијата на моќ и привилегија во рамките на општествениот простор, затоа што тој простор практично влијае на обезбедување на статусот, престижот и промоцијата на неговите носители.¹⁵ Едноставно, промената на топонимијата е процес на потврдување

---

¹³ Torgovnik, 2002, во: Derek H. Alderman, „Place, Naming and the Interpretation of Cultural Landscapes“, *The Ashgate Research Companion to Heritage and Identity*, ed. Brian Graham, Peter Howard, Ashgate Publishing Ltd, Nov. 28, 2012, 200.

¹⁴ Исто.

¹⁵ Pierre Bourdieu 1984, 1991, во: Derek H. Alderman, „Place, Naming and the Interpretation of Cultural Landscapes“, *The Ashgate Research Companion to Heritage and Identity*, ed. Brian Graham, Peter Howard, Ashgate Publishing Ltd, Nov. 28, 2012, 199.

на територијата, каде што концептуализацијата на просторот претставува платформа за конструкција на наследство и на идентитет.

Како што потенцира Don Mitchell, просторот или културниот пејзаж претставуваат „форма на идеологија“, а една од главните негови функции е „прецизно да го контролира значењето и да го промени него во конкретни правци“. ¹⁶ Оттука, преименувањето на местата е во функција на креација на идентитет, кој ќе ја еманира грчката држава и нејзините институции во анектираниот простор, притоа честопати репрезентирајќи ги нејзините хегемонистички потреби и вредности во јавната сфера. Ваквото менаџирање со јавниот простор, односно со јавната слика на просторот овозможува да се обезбеди општествена конструкција на идентитетот на местата, кој ќе ја прикаже, од една страна, еднообразноста на овој со останатиот дел на Грција, а од друга страна, пак, ќе ја потенцира неговата дистинкција од соседството.

Имињата на местата овозможуваат инскрипција на идеолошки пораки за минатото во многу секојдневни практики, правејќи ги конкретните верзии визибилни или појавни како природен ред на нештата. Топонимите го обземаат секојдневниот вокабулар на луѓето, истовремено и вербално и визуелно, појавувајќи се на: патните знаци, адресите и мапите. Имињата на местата не само што ја потопуваат историјата со географијата, туку исто така го потопуваат местото со групниот идентитет заради споделениот контекст на употреба на топонимите. ¹⁷ Оттука, напорот на грчката држава е да се конструира територијата, поврзана со демаркираниот географски простор, како ребрендиран културен пејзаж, кој ја хомогенизира заедницата и споделува колективен идентитет.

---

¹⁶ На исто место.

¹⁷ Azaryahu 1996, според D. H. Alderman, „Place, Naming and the Interpretation of Cultural Landscapes...“, 196.

Автохтоното население, кое живеело во рамките на анектираната територија на Македонија кон Грција, било составено од различен етнички, културен и јазичен профил. Во конкретниот простор ова население се родило и живеело со генерации наназад, при што развило посебен однос кон него, заеднички споделен низ искуството на живеењето. Во оваа смисла, преименувањето на топонимите, кои претставуваат важни аспекти во доменот на културата се користело како систем што ќе влијае на луѓето како „потрошувачи на културата“, на нивно конвертирање кон или унифицирање со новиот културен профил, пласиран во согласност со концептот на грчката држава за етнички хомогена нација. Ако ја земеме предвид и забраната за користење на мајчиниот јазик на дел од населението, кој локално и лингвистички е перципиран како македонски, како и елинизацијата на личните имиња на ова население, станува јасно дека тогашна Грција настојувала да ја прикрие стварната општествена состојба за присуство на различни етнички заедници во рамките на државата, особено на македонската,¹⁸ а употребата на

¹⁸ Со културната посебност на овој дел од населението во историски контекст, многупати се манипулирало, зависно од интересите на пропагандните машинерии на аспирантите, кои се занимавале со т.н. „македонско прашање“, односно зависно од идентитетски политики на државите таа била прикажувана како: бугарска, грчка, српска, славо-македонска. Имајќи предвид дека етничката припадност не е креирана само од официјалните институции, туку и од чувството на секој поединец, треба да се напомене дека еден дел од населението и покрај неповолните околности себеси се именувало како Македонци. Во оваа смисла, и во извештајот на британскиот разузнавач, за етничкиот карактер на населението кое живее во Македонија во делот кој се наоѓа под Грција, дури 30 години по анектирањето, јасно се потенцира: „... важно е да се нагласи дека населението, како што тие не се ГРЦИ, исто така не се БУГАРИ или СРБИ или ХРВАТИ. Тие се МАКЕДОНЦИ.“ Види поопширно: *Велика Британија и Македонија (18 август 1944 – 8 мај 1945)*, документи, том I, избор, превод и редакција: д-р Тодор Чепреганов (Скопје: Институт за национална историја, 1995), 90-114.

новите топоними ја поддржувала општествената илузија за отсуство на конфликт во конкретниот домен.

Спроведеното реименување на местата концептуализирано како форма на симболичен капитал претставува една од основите на кои се презентира доминацијата, бидејќи станува збор за инструмент, кој произведува знаење, кое влијае на конструкцијата на погледот на светот. *Симболичниот капитал* коегзистира со: културниот, економскиот и општествениот капитал, но неговата цел е да обезбеди интерпретација во општествени рамки, која не се перципира како угнетувачка, туку како посакувана, ексклузивна историска репрезентација.¹⁹

Во оваа смисла, треба да се спомене и терминот *симболично насилство* што го потенцира Bourdieu за да го покаже начинот на кој културните значења и категории, вклучувајќи ги и имињата на местата, се наметнуваат и се прифаќаат од подредените групи или заедници како природни.²⁰ Се разбира, ваквите репрезентации, иако евоцираат комфорт и престиж за некои членови на општеството (на пр. за повеќето Грци), сепак тие функционираат како форма на маргинализација за други засегнати членови на општеството (на пр. за повеќето Македонци и Турци), кои, на минатото, се сеќаваат поинаку.

Практично, со новите интерпретации на просторот, во согласност со грчката идеја за етничка хомогенизација, постепено, во текот на годините, се одвивала промена со која претходното наследство станувало помалку видливо или невидливо, а истакнато место заземале маркерите, кои го легитимираат грчкиот поредок. Со други зборови, ваквата комеморација на историја и на култура

---

¹⁹ Види: Maria Isabel Menéndez – Menéndez, „Cultural Industries and Symbolic Violence: Practices and Discourses that Perpetrate Inequality“, Elsevier Ltd., *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 161 (2014), 64-69.

²⁰ Исто.

во просторот ја зајакнува грчката доминација или превласт во него, а истовремено ги сегрегира релациите на подредените заедници со конкретниот простор.

Сепак, вака воспоставената доминација не е секогаш комплетна, затоа што, на некој начин, таа е предизвикана од подредените групи, токму преку поинаквото сеќавање на минатото. Имено, традиционалните знаења содржани во дотогашните имиња на местата:²¹ селата, градовите, реките, пештерите, изворите, месностите и со нив поврзаните: преданија, обичаи и верувања, кои се пренесувале од колено на колено, од генерација на генерација ги интерпретирале емоциите и го граделе духовниот однос меѓу човекот и природната средина. Сите овие имиња служеле како „куќи“ на меморија, на која се закачувале наративните традиции на културата. На овој начин, физичката географија означена со топонимите била трансформирана во пејзаж, каде што културата и топографијата симболично се сплотувале. Имајќи го ова предвид, новата топонимија во просторот предизвикува симболичен отпор кај заедниците, кои се идентификувале со претходните имиња на местата, зашто просторот зачувува пластови од податоци за: вредностите, верувањата, идеалите, па дури и за стравовите со кои се соочувале Македонците, како создавачи на претходниот симболичен капитал.

Отпорот се јавува на симболично ниво, каде што и покрај тоа што интервенциите на државата, во контекст на преименувањето на топонимите и нивната употреба, биле обврзувачки во официјалната општинска/државна комуникација, а нивното непочитување подраз-

---

²¹ Легенди и преданија за местата во егејскиот дел од Македонија како за селата: Буф, Д'мбени и др., потоа за градот Солун, за Егејско Море итн. се среќаваат и во едно издание на Институтот за фолклор од 1986 година, кое ги синтетизира преданијата собирани во претходниот период од повеќе раскажувачи. Види: Танас Вражиновски, *Македонски народни преданија* (Скопје: Институт за фолклор „Марко Цепенков“, 1986).

бирало казна за прекршителот, сепак старите имиња и понатаму циркулирале како во секојдневниот живот на населението, така и во кореспонденцијата со општинските органи. За ваквата состојба на теренот, пишува и британскиот известувач Патрик Хачисон Еванс, кој престојувал во овој дел од Македонија во периодот од март до октомври 1944 година: „Имињата на местата, како што се дадени на картата, се ГРЧКИ: КАЛИТЕА, ТРИГОНОН, ДРОСОПИ итн., но како и да е, имиња кои најчесто се употребуваат, и покрај тоа што на картата се напишани со мали букви и во загради, ако воопшто се дадени така, се: РУДАРИ, ОШЧИМА, БЕЛ КАМЕН – се СЛОВЕНСКИ имиња. ГРЧКИТЕ се единствено дел од обидот на МЕТАКСАС да ги прикрие (но како и да е тие се општо разбирливи)“.²²

Едноставно, традиционалната употреба на старите топоними покажува поголема отпорност на индивидуално ниво поради нивната длабока навлезеност во секојдневниот дискурс на заедницата. Токму проблемите и отпорот кон новата топонимија, во однос на нејзината имплементација, биле причина грчката држава да го донесе Законот бр. 3432, од 12 декември 1927 година, кој се однесува на санкциите за прекршителите околу употребата на старите имиња, каде што во членот 7, параграф 4 и 5, се подвлекнува:

*Молби од ѝриваѝни или од ѝравни лица кои се ѝоднесувааѝ до јавниѝе служби може да не се земаѝ ѝредвид ако во нив не се сѝомнува новоѝо име на месѝоѝо на живеење, на ѝрадоѝ или на селоѝо кое е веќе ѝреименувано, на лицеѝо кое ја ѝоднесува.*²³ Во следниот параграф се потенцира:

---

²² Види го Извештајот од капетанот Патрик Хачисон Еванс, член на Британската воена мисија, испратен до Форин Офисот, во: *Велика Британија и Македонија* (18 август 1944 – 8 мај 1945)..., 95.

²³ Тодор Христов Симовски, *Населениѝе месѝа во Егејска Македонија*, бр. 1 (Скопје: Здружение на децата бегалци од Егејскиот дел на Македонија, Печатница „Гоце Делчев“, 1998).

*Сведок, шужител или друго лице кое се испитува во судоџ, а како место на живеење или раѓање го именува старото име на градоџ или селоџ кое е веќе преименувано, според оценката на судоџ може да биде казниџ според параграф 3 од овој член. Казниџа за овој кривичен прекршок, содржан во претходниџ параграф изнесува 1000 драхми или затвор од десет дена.*²⁴

Како и да е, сите донесени законски акти во врска со новата топонимија, кои предвидуваат и поставување на табли со новите имиња на влезот од населените места, потоа промена на печатите на општините итн., покажуваат дека топонимите продираат во секојдневниот вокабулар, истовремено визуелно и вербално. Тие настојуваат да ја деградираат претходната културна содржина вградена во просторот и да инсталираат нова културна вредност. Симболичниот отпор кон новите имиња на местата од страна на подредените заедници го илустрира настојувањето да се смени начинот на кој се вреднува актуелниот момент, затоа што нивното неприфаќање води кон тоа јавниот простор да стане „арена на дебатирање“.²⁵

Иако, политичките и културните институции, креираат културни модели наметнувајќи рамка на идентификација, која официјално ја претставува заедницата, сепак индивидуалниот пристап се одликува во согледување на процесите од аспект на поединецот или на помалите групи, кои, во различна мера и на различни начини, реагираат на културните модели, кои се нудат од институциите.

Во овој контекст, притисоците, репресиите и казните на кои била изложена македонската заедница на подолг рок,²⁶ покрај дру-

²⁴ На исто место.

²⁵ За јавниот простор како „арена за дебатирање“ види: D. H. Alderman, „Place, Naming and the Interpretation of Cultural Landscapes...“, 206.

²⁶ Сеќавањата на луѓето, кои, во конкретниот период живееле во Егејскиот дел на Македонија, го потврдуваат тоа. Види: Митре Кајчевски – Мичо, *Неу-*

гото и во контекст на употребата на старите називи за местата, довело до тоа, еден дел од поединците да ја заборава старата топонимија, отстапувајќи го местото на новите имиња и создавајќи нови конекции меѓу минатото и сегашноста. Директната сооченост со стварноста, кај друг дел од населението, предизвикала честа употреба на старите називи во неформални и во приватни ситуации, најмногу во рамките на семејството или меѓу истомислениците во населеното место. Сепак, постои и трета група, која и покрај околностите, јавно зборува за својата македонска етничка припадност, за македонскиот јазик, а во тој контекст и за локалните називи за одредени места, кои се задржани во нивната свест, благодарение на пренесените знаења од родителите, од бабите и дедовците. Во оваа смисла, еве ја изјавата на еден жител на Овчаране: *Еден тџоним да ми го кажат на грчки јас нема да го знам... на пример Црвениот Бресј..., Чешма..., ние така ги знаеме...*²⁷

Во овој контекст, интересно е да се спомене дека старите називи на местата, испреплетени со личните сеќавања и спомени, вградени во конкретни локалитети, месности, како препознатливи маркери на идентитетот, сè уште продолжуваат да се користат ме-

---

ништински корени: Претста во минатото и сегашноста (Скопје: Арена, 1998); Ташко Јованов и Жаклина Митевска, *Аргументи од црнот шефтер на жртвуваниите: автентични сведоштва на учесниците и жртвите од Граѓанската војна во Грција* (Скопје: Здружение на Сетинци и Попадинци од Лерин во Македонија, Македонско сонце, 2009); и многу други. Потврда за ова наоѓаме и во изјавите од иселените лица од Егејска Македонија, земени во рамките на проектот: „Евидентирање, фотографирање, снимање и архивирање на видеоматеријали и разговори со Македонците протерани од Егејска Македонија во 20 век“, проект на Министерството за култура, Кинотека на Македонија и Институт за национална историја, од каде што се произлезени неколку документарни филмови.

²⁷ “Za pragonetite i makedoncite vo Lerinsko Ateatos Kosmos 2 del”, *You Tube*, продукција ТВ Сонце.

ѓу Македонците од егејскиот дел на Македонија и нивните потомци, кои денес живеат во Република Македонија, а исто така и надвор од неа, каде што нашле свое прибежиште отселените.

*

Претходно презентираниот недвосмислено укажува на значењето што им се придава на топонимите во процесот на (ре)имиграција на територијата, а во тој контекст и во вообличувањето на нацијата како „замислена заедница“.²⁸ Имајќи предвид дека имињата на местата се важна алка во интеракцијата на наследството и на идентитетот, тие се тесно поврзани со политичките и со општествените интереси, кои стојат зад нивната изградба. Во оваа смисла, сложените општествено-политички контексти, кои се одвивале во егејскиот дел на Македонија, по неговото влегување во рамките на Грција, довеле до територијално реструктурирање, каде што со преименување на местата се настојувало да се произведе *симболичен капитал*, кој имал за цел промоција на грчката доминација во просторот и легитимација на идентитет во согласност со грчката идеја за етничка хомогенизација, во која визиите за минатото на подредените заедници се: сегрегирани, маргинализирани и невизибилни. Вака промовираниот симболичен капитал, вграден во имињата на места, иако веројатно бил прифатлив за поголемиот дел од Грците, сепак наидувал на симболичен отпор кај Македонците, кои тука се родиле и живееле и кои, на минатото се сеќаваат поинаку од општествено пласираното. Нивниот отпор, всушност и не бил насочен кон промена на новите имиња, туку повеќе може да се толкува како израз или мислење во однос на тоа како грчката држава хегемонистички ја вреднува сегашноста во

---

²⁸ За идејата на Андерсон за „замислена нација“, види повеќе во: Драгица Поповска, *Стории и имиграционизми* (Скопје: Институт за национална историја, 2017), стр. 33.

контекст на деградација на останатите вредности. Ова многу јасно покажува дека колективната/општествената меморија, а во таа смисла и топонимите можат да се посматраат како „поле на дебата“, кое отвора прашања поврзани со: односите на моќ, територијалноста, потиснувањето на „другите“ и желбата за превласт, во конкретниот случај во рамките на анектираниот дел од територијата на Македонија кон Грција.

Dragica POPOVSKA

**PLACE NAMES AND THE INTERPRETATION OF
CULTURAL LANDSCAPES: THE CASE STUDY OF THE
AEGEAN PART OF MACEDONIA**

-SUMMARY-

The paper deals with the implication of territorial restructuring through toponym (place names) changes, on the continuity of the meaning and identity of the places in the Aegean part of Macedonia as a territory that, after the Balkan Wars, has entered and since then has been an integral part of Greece. Considering that the naming of places is a platform for the construction of heritage and identity, and drawing inspiration from one of the Alderman's scientific papers, the material focuses on two aspects of the concrete theme: naming as symbolic capital and naming as a symbolic resistance.